

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 26 maart 2015

MEDITATIE

Het borglijden van Christus

Schuldenaar aan het recht Gods, heeft voor Zijn volk in dadelijke gehoorzaamheid de wet volbracht. Maar ook in lijdelijke gehoorzaamheid de straf gedragen en de wet van haar vloek ontwapend, als plaatsbekledende Borg voor Zijn Sion.

Hoe zwaar en smartelijk deze weg is, ligt verklaard en gedocumenteerd in de Heilige Schrift.

Ja, Sion wordt duur gekocht en het bloed des Lams is noodzakelijk ter verzoening.

Het dierbaar borglijden voor de Leeuw uit de stam van Juda wordt steeds zwaarder naarmate het einde nadert. Als een Held droeg Hij het lijden tot de eer van zijn Vader en tot troost voor Zijn Sion. Hoe diep is toch

Kruis Hem, kruis Hem.

Lukas 23:21b

de mens gevallen, niet in woorden uit te drukken. Christus is gevangengenomen, door Petrus verloochend, voor de grote raad geweest. Nu is Christus weer tot Pilatus gezonden. 'En als Pilatus de overpriesters en de oversten en het volk bijeengeroepen had, zei hij tot hen: ik heb Hem in uw tegenwoordigheid ondervraagd en heb in dezen Mens geen schuld gevonden, van hetgeen waar gij Hem mede beschuldigt'. Nee, niets werd in Hem gevonden. Hij was toch dat heilige Offerlam voor de zonde, Zelf zonder zonde zijnde. Hoe dierbaar wordt Zijn borglijden voor een doodschuldige en door de Heilige Geest ontdekte en overtuigde zondaar. Nu, Pilatus bedenkt een list, een plan om toch nog tot de vrijlating van Christus te komen. Het volk wil hij de vrije keus geven op de gewoonte dat op het paasfeest een gevangene werd losgelaten. Barábbas tegenover Christus. De Zoon des mensen tegenover het kind des duivels. Hoe ver kan het toch gaan met de mens. Een oproermaker, een bruut, een moordenaar tegenover de Koning der koningen. De hoop van Pilatus is ijdel, nee de keus valt niet op Christus. Barabbas vrij, Christus overgegeven tot de dood.

De raad Gods zal in alles worden uitgevoerd, hoe onbegrijpelijk voor het verstand. Christus stond de vijand in de weg. Wat moeten ze met Christus

doen? Wat moet de godsdienst met Christus? Wat moet het verstand met Christus? Zo ook alle vijanden van vrije genade.

De natuurstaat in Adam heeft geen begeerte in de kruisverdienste van Christus. Welzalig die mens die het onderwerp mag worden van deze vrije genade. Wat is de mens gelukkig, die gaat in- en doorleven de scheiding tussen God en hun arme ziel. Nee, ze verstaan niets van de verzoening door voldoening. God Zelf zal ze leren wat genade en verzoening zijn. Zij leven in het bestaan als oproermaker en moordenaar, nee daar is niets in hen wat mee doet in hun behoudenis. Heel het leven is een bange aanklacht tegen God. Welzalig als God een weg ontsluit in een Ander. Maar met dat alles kunnen ze voor God niet bestaan. Hun is het bloed der verzoening nodig. Ja, dat kruis wordt zo noodzakelijk in het leven. 'Kruis Hem'. Dit wordt het grootste wonder in het leven. Volk des Heeren, sta er toch eens bij stil, al durft u Hem nog niet te eigenen, al is uw rechtszaak nog niet voorgekomen en toegepast. Hier is de enige prijs, ja de hoogste prijs tot een volkomen verzoening. Hij ter dood veroordeeld, Hij de dood in, in plaats van de doodschuldige zondaar. Het is niet in woorden uit te drukken wat het zeggen wil dat Christus heeft volbracht datgene wat Gods heilige wet eist. Gods eer is nu verhoogd. O, welzalig dat volk, dat met God verzoend is door de dood van Christus. Nu, geen ontsluiting, maar een verlossing door Zijn kruislijden. Ja, verzoend door Zijn dood, maar nu ook behouden door Zijn leven. 'Kruis Hem'. Dat is nu de verzoening en de grote ruimte van het zalig worden. Alles om niet. En toch, er is nog meer te krijgen. Straks zullen we eeuwig en volmaakt zonder enige zonde Hem mogen bedoelen. Ja, storeloos en eindeloos. Onbekeerde medereiziger, nog is het te verkrijgen, zoek, vraag en roep om deze verzoening.

Inhoud

- 1 Het borglijden van Christus
- 2 De refozuil onder vuur (3)
- 3 Meelezen in Het Schatboek (13)
- 4 Ingrijpende vragen
Het doen van openbare belijdenis (2)
- 5 Even maar...
- 6 Curatorium van de Theologische School
- 7 In goede orde
- 8 Samenvoeging Stad aan 't Haringvliet en Middelharnis bijna een feit
- 9 Wakker worden, maar hoe? (3)
- 10 Zonde tegen de Heilige Geest
- 11 Boekennieuws
- 12 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

De refozuil onder vuur

We besluiten in deze bijdrage de bespreking van het boek van dr. C.S.L. Janse, "De refozuil onder vuur". We besloten de vorige aflevering met de beschrijving van de identiteit van de bevindelijk gereformeerden. Rest ons nog de vraag welke positie de bevindelijk gereformeerden nu in de samenleving innemen. Ook komt de vraag aan de orde naar de juridische positie van deze groep, om aan het slot naast enige kritische opmerkingen met een algemene indruk te besluiten.

Macht positie

Welke plaats neemt de groepering in de samenleving in? Welke inbreng heeft zij in de publieke discussie? Dat is het onderwerp van hoofdstuk zes. In politiek opzicht is de machtspositie van de bevindelijk gereformeerden gering, ook al is de laatste jaren de positie van de SGP in het politieke krachtenveld soms van belang gebleken.

In maatschappelijk opzicht is het imago van de bevindelijk gereformeerden tamelijk negatief. De verschijning van boeken als "Dorsvloer vol confetti" van Franca Treur en van "Knielen op een bed violen" van Jan Siebelink bevestigen en versterken dit negatieve imago.

De sociaaleconomische status van de bevindelijk gereformeerden wijkt tegenwoordig niet veel af van de gemiddelde Nederlander. De reforma-

Een belangrijke vraag is ook dat als men zich beroept op de Bijbel, hoe men dan met de Bijbel omgaat en welke hermeneutische uitgangspunten men daarbij hanteert.

torische organisaties en instellingen dragen daartoe in positieve zin bij. In rechtspositionele zin kunnen de bevindelijk gereformeerden nog steeds een beroep doen op de in de Grondwet verankerde grondrechten, al komen die de laatste jaren steeds meer onder druk te staan. Het in artikel 1 van de Grondwet neergelegde beginsel van gelijkheid dreigt de andere grondrechten te gaan overheersen. Het proces van privatisering en individualisering maakt mensen, ook bevindelijk gereformeerden, los uit hun traditionele verbanden. Die processen strekken zich ook uit op godsdienstig gebied. Traditionele geloofsopvattingen komen daardoor onder druk te staan, mede beïnvloedt door de moderne media en de mens omringende moderne en postmoderne cultuur.

Veruitwendiging

Het gevaar van veruitwendiging is een van de thema's van hoofdstuk zeven. Ook het vinden van de juiste balans tussen participatie, verzet en distantie, komt als spanningsveld aan de orde. Een belangrijke vraag is ook dat als men zich beroept op de Bijbel, hoe men dan met de Bijbel omgaat en welke hermeneutische uitgangspunten men daarbij hanteert. Is de Bijbel ook in de praktijk het betrouwbare en onfeilbare Woord van God?

Daarbij mag niet worden ontkend dat het niet altijd eenvoudig is om Gods Woord toe te passen op allerlei concrete problemen die zich aan ons voordoen. Dat vraagt er enerzijds om om niet aan al onze standpunten een zware principiële lading te geven, maar ook om beducht te zijn voor een geleidelijke aanpassing aan wat in onze maatschappij gangbaar en vanzelfsprekend is, maar niettemin strijdt met Gods Woord. Bij de concretisering daarvan kan de interkerkelijkheid van bepaalde organisaties een zwak punt blijken te zijn.

Juridische kaders

Aan hoofdstuk acht wil ik niet zoveel woorden wijden. Het schetst de juridische kaders voor het maatschappelijk functioneren van religieuze

groeperingen en hun organisaties. Janse noemt daarin artikel 6 van onze Grondwet, waarin is vastgelegd het recht om individueel of in gemeenschap met anderen zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden. Hij schrijft dat dit ook impliceert dat men dan ook degenen die een andere godsdienstige identiteit hebben, uit deze organisaties en verbanden mag weren.

Ik vraag me af of je dat zo stellig kunt zeggen met het oog op de Algemene Wet Gelijke Behandeling, die alleen voor kerken en de daaraan direct verbonden instellingen nog een uitzondering maakt. Een belangwekkende vraag in dit verband is hoe lang reformatorische scholen de vrijheid zullen houden om bij identiteitsgevoelige zaken hun eigen weg te gaan. De toenemende druk van overheidswege geeft reden om daar niet alleen bezorgd over te zijn, maar vooral ook daarop alert te zijn. De scholenorganisaties kunnen daarbij een belangrijke rol vervullen.

Een bedenkelijke ontwikkeling in dit verband is ook de zogenaamde horizontale werking van de klassieke grondrechten. Hierbij worden de grondrechten niet alleen gezien als betrekking hebbend op de verticale verhouding tussen overheid en burgers, maar ook op de horizontale verhouding tussen burgers onderling. Door deze veranderde opvatting is de kans op botsing van grondrechten vergroot.

Geen nieuwe spreekbuis

Het is verleidelijk om nog meer van de inhoud van dit boek weer te geven en te bespreken. Kennisneming van dit boek kan er toe bijdragen dat we er meer van doordrongen worden in welke maatschappelijke, politieke en godsdienstige samenleving wij leven. Een samenleving die wordt gekenmerkt door een liberaal-democratisch waardenpatroon waarin alleen de seculiere geloofsovertuiging universele geldigheid lijkt te hebben.

We zijn daarvan in onze kring nog te weinig doordrongen. Het zal het bestaan van organisaties en instellingen binnen de gereformeerde gezindte niet gemakkelijker maken. De vorst der duisternis weet dat hij nog maar een kleine tijd heeft. In "Verdrukt maar niet verdreven" heb ik de reformatorische zuil al een zuil genoemd met nog een duidelijk gezicht, al ligt die zuil onder vuur. De afstand tot de seculiere wereld is daardoor niet kleiner geworden, maar eerder groter.

Moet dat dan leiden tot opheffing van de zuil?

Met Janse ben ik daar geen voorstander van. Zowel naar buiten als naar binnen kan de refozuil nog steeds een belangrijke functie vervullen. Zodra echter de innerlijke binding aan de beginselen van de zuil gaan ontbreken, is het bestaansrecht van de zuil weggenomen. Dan zal ook een nieuwe spreekbuis die het Bijbelse geluid in publieke debatten zou moeten laten horen, eveneens geen zin meer hebben.

Voor een dergelijke organisatie in de zin van het CIDI (behartiger van de belangen van de Joden in Nederland) of het COC (promotor van gelijkberechtiging van homo's), is wel gepleit. Ik zie daar niets in. Wat we hebben is genoeg. De verdeeldheid in bevindelijk gereformeerd Nederland is al groot genoeg. Voor een soort overkoepelende spreekbuis zou die verdeeldheid betekenen dat er om namens velen te spreken, meestal veel water bij de wijn moet worden gedaan.

Kritiek

Is er geen kritiek op het boek van Janse te leveren? In deze bespreking heb ik al op sommige punten gewezen. Ik zou ook de vraag kunnen stellen of de wat uitvoerige uiteenzetting over het eenzijdig werk van God, hoewel dit op zichzelf geheel juist is, in het kader van dit boek niet wat bekort had kunnen worden. Ook vraag ik me af of het nog steeds zo is dat men in verzuilde groepen zijn bestedingen zoveel mogelijk doet bij geestverwanten? (blz. 17). Dat moge vroeger misschien zo zijn geweest, maar ik denk dat dit voor de bevindelijk gereformeerden niet of slechts ten dele meer opgaat. En wat bedoelt hij, als hij zegt dat het gangbare taalgebruik zich niet zo gemakkelijk laat onderscheiden, ook niet ten aanzien van voorstellen om de termen zuil en verzuiling maar helemaal niet meer te gebruiken en dan vervolgt met: Vandaar dat wij in deze studie blijven spreken over de reformatorische zuil of de refozuil (blz. 16). Dat 'vandaar' ontgaat mij. Het voorgaande neemt niet weg dat ik instem met Janse dat in de huidige tijd, waarin de aversie tegen het orthodoxe christendom duidelijk toeneemt, een samenwerkingsverband op grondslag van Schrift en belijdenis wel degelijk zijn waarde heeft.

(slot)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

MEELEZEN IN HET SCHATBOEK

Zondag 10:
De voorzienigheid Gods

13

We lezen samen een gedeelte uit de Tafel van Zondag 10, opgesteld door de vertaler Festus Hommius, en sluiten af met de samenvatting aan het eind van deze Zondag.

'In de vorige Zondag is geleerd en tegen de filosofen, met name de epicuristen, verdedigd dat God hemel en aarde, en alle schepselen die daarin zijn, uit niet geschapen en gemaakt heeft, en dat Hij alle geschapen schepselen door Zijn Goddelijke voorzienigheid nog steeds onderhoudt en regeert.

Ook is aangewezen dat Gods voorzienigheid bestaat in:

1. Gods raad, of: het besluit waarnaar alles door God geregeerd wordt.
2. De uitvoering daarvan.

Deze uitvoering van Gods raad wordt dikwijls in het bijzonder 'de voorzienigheid Gods' genoemd. Veel mensen hebben daar weinig kennis of geen recht gevoelen van, en toch is het zeer nuttig en nodig dat deze leer naar Gods Woord op de juiste wijze verstaan en vastgehouden wordt.

Er worden in deze Zondag twee zaken verklaard:

Gods kracht

I. Wat de voorzienigheid Gods is. Dit wijst aan welke kennis en toestemming wij van dit leerstuk moeten hebben, vraag 27. Ze is de *kracht Gods*, dat is: een krachtige werking Gods betreffende Zijn schepselen, en een dadelijke uitvoering van datgene wat vooraf door Zijn raad wijs is bepaald en besloten.

Gods eer

II. Waartoe de leer van de voorzienigheid Gods nuttig is te weten. Dit wijst aan welk vertrouwen wij daaruit moeten scheppen, vraag 28. Het gebruik van deze leer is tweërlei:

Ten aanzien van God.

Door deze leer dient *Gods eer* door ons geprezen en grootgemaakt te worden. Dit betreft vooral de eer van Zijn oneindige wijsheid, macht, goedheid en rechtvaardigheid, die allereerst door de voorzienigheid Gods in de onderhouding en regering van alle dingen gezien en geopenbaard wordt.

Tot troost

Ten aanzien van ons.

Er is geen zaak die nuttiger en troostrijker voor de mensen is dan de leer van Gods voorzienigheid goed te verstaan, te overdenken en zich toe te eigenen. Voor alle tijden en in alle staten is dit tot nut en dienst van de mensen' [pag. 355 e.v.].

In het kort

'Men moet deze leer weten, opdat:

1. God de eer toegeschreven wordt van de hoogste wijsheid en macht om alle schepselen te scheppen, te onderhouden en te regeren.
 2. Wij God dankbaar zijn voor de ontvangen weldaden.
 3. Wij in tegenspoed geduldig zijn en van God bijstand en hulp hopen.
- Hieruit is duidelijk dat de fundamenten van de hele godsdienst en godzaligheid omver gestoten worden, als men de voorzienigheid Gods wil ontkennen, want:
- In tegenspoed zullen wij nooit geduldig zijn, tenzij wij weten dat het ons van God, onze Vader, toegezonden wordt.
 - In voorspoed zullen wij nooit dankbaar zijn, tenzij wij erkennen dat het ons van God gegeven wordt.
 - Op de toekomstige verlossing zullen wij geen vaste hoop kunnen hebben, tenzij wij verstaan dat Gods wil ten opzichte van ons altijd tegenwoordig is, en tenzij wij zeker geloven dat Gods wil om ons en alle uitverkorenen zalig te maken, onveranderlijk is' [pag. 393].

Uit: Zondag 10; HET SCHATBOEK, Z. Ursinus, deel 1; Gebr. Koster, Barneveld 2013

Ingrijpende vragen

Het doen van openbare belijdenis

We vermelden nu de tweede vraag van Voetius: 'Beloofst gij, door de genade Gods, in de belijdenis der zaligmakende leer, volstandig te zullen blijven en daarnaar te zullen leven en sterven?'

Een ernstige vraag! Er wordt hier naar standvastigheid gevraagd. Belijdenis doen moet niet in een opwelling gebeuren. Daarom moeten onze jonge mensen ook niet te vroeg belijdenis doen. Er moet een zekere mate van volwassenheid zijn, een besef van de reikwijdte en betekenis van onze daden, een kunnen dragen van verantwoordelijkheid. Men neemt immers de verantwoordelijkheid van zijn ouders over! Men spreekt openlijk en vrijwillig uit welbewust te willen en te zullen gaan in het spoor van de Schrift, door de ouders reeds jaren tevoren uitgezet.

In de dagen van Calvin deden de jonge mensen reeds op veertien- à vijftienjarige leeftijd belijdenis, maar in het algemeen hebben onze gereformeerde vaders het niet wense-

lijk geacht dat de toelatingsleeftijd te vroeg werd gesteld, omdat enige kennis van de hoofdzaken van onze religie noodzakelijk is. Wel moeten wij, en zeker ook onze jonge mensen die belijdenis doen, beseffen dat standvastigheid niet alleen een zaak van volwassenheid en verantwoordelijkheidsbesef is, maar in de eerste plaats een gave Gods. Want het is óók waar dat soms mensen belijdenis deden die op rijpe leeftijd gekomen waren, en toch later in hun leven veranderden als een blad aan een boom. De derde vraag van Voetius luidt: *'Beloofst gij, overeenkomstig deze leer, trouw, eerlijk en onberispelijk steeds uw leven te zullen inrichten en uw belijdenis met goede werken te zullen versieren?'*

Deze vraag gaat over het leven. Naar beide, leer en leven, mag en moet elke kerkenraad een onderzoek doen bij de belijdeniscatechisanten. Met elke catechisant moet een gesprek plaatsvinden, liefst niet te laat, waarin gevraagd wordt naar het 'waarom' van het belijdenis willen doen, maar

ook naar de bereidheid de belijdenis te sieren met een Schriftuurlijke levenswandel. Het leven is nèt zo belangrijk als de leer.

Het is mijn mening dat een kerkenraad hier ook op sommige punten heel concreet mag en zelfs moet worden. Jongeren die het bezit en gebruik van TV niet schuwen, die aan georganiseerde wedstrijdsport meedoen, die in kleding en haardracht blijk geven van onverschilligheid aangaande Gods Woord in deze, of die slap en slordig zijn in hun kerkgang, zullen niet tot de openbare belijdenis mogen worden toegelaten.

Altijd moet een kerkenraad erop blijven wijzen dat de Heere naar waarheid in het binnenste vraagt en het hart aanziet.

Het is belangrijk dat onze kerkenraden daarin ook één lijn trekken, opdat niet de ene gemeente als 'zwaar' en de andere als 'licht' gebrandmerkt worde. Dat geeft onnodige verwarring. Maar wel zullen de kerkenraden ervoor moeten zorgen dat zij in hun vragen van een Schriftuurlijke levenswandel ook inderdaad de Schrift zullen laten spreken en menselijke gewoonte niet verwarren met Schriftuurlijke eis.

Teer en voorzichtig zullen we moeten omgaan met de veel gestelde vraag of men bekeerd moet zijn om belijdenis te kunnen doen. Ds. G.H. Kersten, die we al meer citeerden, antwoordt in De Saambinder van 13 juli 1944 op de vraag van een lezer, of een onbekeerd mens diaken zijn mag: 'Ik heb er reeds meermalen op gewezen, dat deze vraag niet goed gesteld is. Mag een onbekeerd mens schoolmeester zijn? Mag hij timmerman zijn, of metselaar? Ik weet maar één zaak die hij mag, nl. zich tot God bekeren eer het te laat is. Dat is de eis van Gods Woord, al kan hij zichzelf niet bekeren...'

Dit kunnen we alleen maar beamen. Stel dat wij een jonge man, die de vraag zou stellen, zouden antwoorden, dat hij gerust zonder hartvernieuwende genade belijdenis kan doen, omdat het immers slechts een belijdenis van de waarheid zou zijn. Hoe zouden we het doen van belijde-

Belijdenis doen moet niet in een opwelling gebeuren.

nis uithollen, veruitwendigen! Altijd moet een kerkenraad erop blijven wijzen dat de Heere naar waarheid in het binnenste vraagt en het hart aanziet. Nooit kan een lippenbelijdenis, terwijl het hart zich verre van Hem houdt, Hem behagen.

Anderzijds hebben onze vaders niet gewild dat een kerkenraad over het hart zou oordelen. Wie eist dat een catechisant slechts belijdenis mag doen als hij verslag van zijn bekering kan geven, komt in het spoor van Jean de Labadie terecht. Iemand als Voetius heeft zich hier met reden tegen verzet. Het is te vrezen dat we juist onze meest ernstige en tere jonge mensen zouden verliezen, als we zulk een eis stellen zouden. De vlotte prater daarentegen zou er zich wel doorheen slaan.

Tenslotte Voetius' laatste vraag: *'Belooft gij, dat gij u aan de vermaning, terechtwijzing en kerkelijke tucht zult onderwerpen, indien het gebeurde (hetwelk God verhoede), dat gij u in leer of leven kwaamt te misgaan?'*

Ook hier, bij de belofte zich onder het ambtelijk opzicht te stellen en zich aan de eventuele vermaningen te onderwerpen, komen wij die twee woorden weer tegen: leer en leven. Hierover gaat het onderzoek van de kerkenraad bij de belijdeniscatechisanten. Hierover gaat ook het ambtelijk opzicht bij de belijdende leden. Niet over de staat van het hart, maar over leer en leven. Hier legt de catechisant een belofte af zich aan de ambten, die de Heere in Zijn kerk heeft ingezet, te onderwerpen.

Helaas, hoe spoedig vergeten velen die belofte... Menigeen, die 'in moei-

lijkheden' komt, onttrekt zich aan het opzicht van de ambten en wordt moeiteloos elders lid. Wat heeft de kerkelijke verdeeldheid schade toegebracht aan het functioneren van de tucht!

Het zijn ingrijpende vragen. Wie beweert dat de vragen, bij de volwassendoop gesteld, veel 'moeilijker' zijn dan die van Voetius, heeft de laatste nooit goed gelezen. Het brenge onze jonge mensen maar in de nood voor 's Heeren aangezicht. Was het Augustinus niet, die de betekenisvolle woorden heeft gebeden: 'Heere, geef wat Gij beveelt en beveel dan maar, wat Gij wilt?'

(slot)

Capelle a/d IJssel, ds. A. Moerkerken

Even maar...

Onderzoeken, meer dan lezen

'Onderzoekt de Schriften...' (Joh. 5:39) zo klinkt het bevel uit de mond van de Zaligmaker op het tempelplein. Is die aansporing wel nodig? De farizeeën en de schriftgeleerden deden toch niets anders en niets liever? En dan toch deze aansporing? Om met aandacht te doorzoeken. Om nauwkeurig en rustig de woorden die de heilige God als met Zijn eigen vinger schrijft na te gaan. Vandaar 'Heilige Schriften (NGB art. 3)'. Ze hebben wel een ijver tot God, maar ze verstaan niet. Hij vermaant daarom nadrukkelijk tot onderzoeken. Want ze lezen met een deksel op hun hart. Weliswaar alles uitpluizen tot in de kleinste bijzonderheden, maar niet dit onderzoeken. 'Want gij meent...' Ze hebben een mening, en daar houden ze aan vast. Ze menen namelijk het eeuwige leven al te hebben. Het eeuwige leven zonder de God der Schriften, het eeuwige leven zonder 'de Waarheid en het Leven'. Ze menen het eeuwige leven te beërven en hen

wacht... de eeuwige dood. Vreselijk! Dat kan blijikbaar.

Vreemd van God en vreemd van de Middelaar, bezig met de Heilige Schrift, zonder licht en zonder leven. Vol van eigenliefde en eigen eer, zonder liefde tot God en Zijn eer. Hoogmoedig zichzelf handhaven en de leugen beminnen. Ze hebben een mening: dat in de Schriften het eeuwige leven verklaard ligt. En deze mening is juist (kantt. 54)! Echter, de mening dat ze het eeuwige leven hebben, is niet juist. Dat is jammerlijk zelfbedrog. Ze willen wel leven, maar niet zoals het in Hem verklaard ligt. Van Hem is de Schrift weliswaar vol.

Ze begeren wel het leven, maar op hun manier: door de werken der wet, door bijgevoegde geboden, door inzettingen van mensen. In ieder geval - dat is de kwaal - zonder het leven te verliezen.

Daarom kennen ze de Verlosser Israëls, de Levensvorst niet. Terwijl het leven alleen aan Hem hangt. Deze Schriften getuigen zo hel-

der van Hem. Het hele Oude Testament, en voor ons ook het hele Nieuwe Testament. Ze doorzoeken de boeken van Mozes en de profeten, maar de Messias vinden ze niet. Op elke bladzijde wordt Zijn beeld geschilderd, maar daar zijn ze blind voor. Ze verstaan daarom de wet niet, en ook het Evangelie niet. Wat daaruit blijkt? 'Gij wilt tot Mij niet komen...' (Joh. 5:40). Geen kennen, geen komen; ze missen Hem niet, want ze menen het leven al te bezitten. Niet tot Hem komen is gelijk aan het leven missen (vs. 40). Wat geeft dat een verzet! Niet zien en niet verstaan, is een bewijs van niet willen. In het volgende hoofdstuk zegt Hij: 'Niemand kán tot Mij komen, tenzij de Vader Die Mij gezonden heeft hem trekke...' (Joh. 6:40). Beide zijn even waar. 'Willen noch kunnen...', belijden daarom onze Dordtse Leerregels (3,4-3) helder. Bent u daar al achter? Onderzoek daartoe de Schriften!

v. A.

Curatorium van de Theologische School

Zo de Heere wil en wij leven zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen **op maandag 18 mei tot en met woensdag 20 mei 2015**. Deze dagen zijn in het bijzonder bestemd om de personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School. Het behoort tot de taak van de kerk om hen te onderzoeken die naar het predikambt staan. Paulus schrijft aan Timótheüs dat zij eerst beproefd worden en dat zij daarna dienen (1 Tim. 3:10). De kanttekenaren merken bij deze tekst op dat de beproeving moet gebeuren door de regeerders van de gemeente. Op een andere plaats wijst men op de noodzaak van behoorlijke en genoegzame beproeving van de persoon, zijn leer en leven (1 Tim. 5:22).

De God aller genade ontferme Zich over onze gemeenten. Verschillenden van onze predikanten zijn de leeftijd van zestig jaar gepasseerd. De Koning van de Kerk mocht ons nog mannen toeschikken in Zijn gunst. Ds. A. Vergunst schreef: Het middel van het gebed! Laat deze zaak echt(!) een zaak van gebed mogen worden, opdat de Heere ons Zelf jonge mannen toeschikken zal, in wie de zekere tekenen van godzaligheid zijn en tot wie Jezus Zelf gezegd heeft: Weid Mijn schapen. Als het gebed voor deze zaken kwijnt, zal de vrucht er ook naar zijn. We leggen deze zaken de gemeenten voor, de leraren, de ouderlingen, de diakenen, de huisvaders, de huismoeders, mannen, vrouwen, jongens en meisjes: Bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote (Matth. 9:38). Want als de Heere uitstoot, baant Hij ook de weg, waarlangs deze tot de dienst in het midden van de gemeenten komen zullen' (Uit: 'De roeping tot het predikambt').

Tot de uitbreiding en instandhouding van Zijn Koninkrijk kan dit ambt niet gemist worden! Het Formulier tot bevestiging van de Dienaars des Woords zegt: 'Uit deze dingen kan men zien welk een heerlijk werk het herdersambt is, nadeemaal zo grote dingen daardoor uitgericht worden; ja hoe gans noodzakelijk het is om de mensen ter zaligheid te brengen. Hetwelk ook de oorzaak is waarom de Heere wil dat zulk een ambt altijd zal blijven'. In het midden van onze gemeenten mocht een gedurig gebed opgaan, tot het welzijn van Sion en voor de uitbreiding naar Zijn Koninkrijk. Van onze kant zijn er geen redenen, immers alles getuigt tegen ons. Maar naar het vrije van Zijn eeuwig welbehagen mocht God opstaan en Zich over Sion ontfermen.

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen.

Bij de aanmelding dient *de volgende procedure* te worden gevolgd:

- 1) u meldt u aan bij uw kerkenraad (voorwaarde: minstens één jaar belijdend lid zijn van onze Gereformeerde Gemeenten);
- 2) indien de kerkenraad u een attest verleent, moet dit attest u *persoonlijk* worden overhandigd;
- 3) een brief met het bijgevoegde attest wordt *door u* verzonden en moet **vóór zaterdag 25 april 2015** in het bezit zijn van onze secretaris;

Aan de kerkenraad wordt *daarna* een formulier toegezonden, dat *volledig* en *zorgvuldig* dient te worden ingevuld.

Uzelf wordt ook een formulier toegezonden waarop de van belang zijnde persoonlijke gegevens door u worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consultant aanwezig is op de betref-

fende kerkenraadsvergadering. Op het formulier dient de mening van de consultant duidelijk te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen op korte termijn aan de secretaris van het curatorium te worden teruggezonden. De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk adres en op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden. Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

ds. M. Karens
Sigmondstraat 49
4251 ZA Werkendam

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zendingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook op de onderscheiden zendingsgebieden!

Of zo het mogelijk zou zijn om te dienen onder het Joodse volk, de beminden om der vaderen wil.

"En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde zijn."

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten bij de voortduur in uw aller voorbede aan. De Heere verlene ons zo elkaars lasten te mogen dragen.

Namens het curatorium:
ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

In goede orde

Ambtelijk werk beëindigen. Dat kan een ingrijpende zaak zijn. Voor ouderlingen en diakenen ligt dit anders dan voor een predikant. Immers, enerzijds heeft de emeritus predikant geen gemeente meer en is in die zin zijn levenswerk beëindigd. Anderzijds mag hij, als hij daartoe in staat is, Woord en sacrament blijven bedienen. Het ambt van dienaar des Woords is voor het leven.

Dit is bij het ambt van ouderling en diaken principieel anders. Deze ambten zijn strikt aan de plaatselijke gemeente verbonden. Gaat men verhuizen naar buiten die gemeente, dan houdt het ambtsdrager zijn op. Verder is men niet ouderling of diaken voor het leven, maar voor een termijn. Zeker kan men daarna opnieuw verkozen worden.

Ambtelijk werk beëindigen

Het komt voor dat iemand zich niet meer beschikbaar stelt, omdat het ambt niet langer te verenigen is met het dagelijkse werk of de zorg voor het gezin. Ook kan het zijn dat bij het ouder worden het beter is zich niet meer beschikbaar te stellen. Het getuigt van wijsheid dit tijdig te overwegen en aan te geven. Overigens is het in een kerkenraad zeer dienstbaar wanneer er enkele broeders zijn die overdag beschikbaar zijn.

In het persoonlijke leven kunnen bij dit alles heel wat vragen leven. Het kan een worsteling zijn in biddend opzien tot de Heere wat de weg moet zijn. Er past ook nuchterheid. Levieten moesten op hun 50^e hun dienstwerk beëindigen. We zullen vooral moeten proberen te letten op wat stichtend is in de dienst des Heeren. Zeker is het belangrijk wanneer hierin de leiding des Heeren ervaren en opgemerkt mag worden. Bij alle verandering en onrust, geeft dat houvast en sturing. De Heere geeft vaak leiding vanuit Zijn Woord door Zijn Geest. Zeker ook mag en moet Zijn leiding opgemerkt worden vanuit de weg der voorzienigheid. In die omstandighe-

den geeft de Heere leiding en de kerkelijke orde wijst de weg. Biddend en volgend zal dan de weg gegaan mogen en moeten worden. Vooral ook lettend op wat persoonlijk verantwoord is en wat stichtend is voor de gemeente en in de dienst des Heeren.

Vertrouwelijke informatie

Er is nog een ander punt waar aandacht voor moet zijn. Wanneer iemand geen ambtsdrager meer is, hoe moet dan omgegaan worden met allerlei informatie waarover hij beschikt? Nodig is dat enige overdracht plaatsvindt. Een wijkouderling weet misschien toch enkele dingen die niet in de breedte van de kerkenraad bekend zijn. Hij zal moeten overwegen of het dienstig is de voorzitter of de nieuwe wijkouderling vertrouwelijk een en ander te zeggen.

Verder kan het zo zijn dat een ambtsdrager de beschikking heeft over vertrouwelijke informatie die bij het kerkenraadswork hoort. Te denken valt aan notulen of verslagen van een commissie die vertrouwelijke zaken behandelde. Of aantekeningen van bepaalde kerkenraadzaken. Het mag natuurlijk niet zo zijn dat zulke spullen in handen komen van anderen

dan ambtsdragers. Dus als men geen ambtsdrager meer is dan moet men deze inleveren of vernietigen.

De broeder die het ambtswerk beëindigt, dient hier zelf erg in te hebben. Ook wanneer een en ander op de computer staat, al of niet onder een wachtwoord. Eventueel overdragen en verwijderen zijn noodzakelijk. De voorzitter van de kerkenraad dient er ook op te letten. Dit is uiteraard eveneens aan de orde bij verhuizing naar een andere gemeente. Men houdt immers op ambtsdrager te zijn.

Moeilijk kan het zijn bij een (plotse) overlijden van een ambtsdrager. Toch zal ook dan op gepaste wijze en op de juiste tijd hier aandacht voor moeten zijn. Een voorzitter dient er erg in te hebben en met kiesheid toch een en ander bij de weduwe of kinderen ter sprake te brengen.

Nog moeilijker kan het zijn wanneer iemand met problemen of zelfs met een conflict aan het einde van het ambtswerk komt. Maar ook dan zullen deze dingen toch zorgvuldige aandacht moeten krijgen. Met wijsheid uiteraard, maar toch ter wille van de vertrouwelijkheid en de eerbaarheid van de zaak des Heeren.

Nogmaals: een en ander kan persoonlijk als diep ingrijpend ervaren worden. Moet ik dat nu ook inleveren? Daar mag en moet begripvol mee omgegaan worden. Maar de vertrouwelijkheid die aan het ambt verbonden is, vraagt zorgvuldigheid, ook in deze zaken.

Geldermalsen,

ds. P. Mulder

De Heere geeft vaak leiding vanuit Zijn Woord door Zijn Geest.

Samenvoeging Stad aan 't Haringvliet en Middelharnis bijna een feit

Per 1 april 2015 wordt de gemeente van Stad aan 't Haringvliet samengevoegd met die van Middelharnis. Op 31 maart 2015 wordt in het kerkje aan de Molendijk de laatste dienst gehouden. Deze dienst wordt geleid door ds. S. Maljaars.

De gemeente van Stad aan 't Haringvliet heeft oude papieren. De geschiedenis ervan gaat terug tot 1854, als er in het dorp een Christelijke Afscheiden Gemeente ontstaat. Op 15 juni 1854 wordt deze gemeente officieel erkend. Omstreeks dezelfde tijd betreft men een kerkje aan de Molendijk. Nadat ds. L.G.C. Ledeboer enkele keren in "Stad" heeft gesproken, besluiten de leden zich bij diens gemeenten aan te sluiten. Na het overlijden van Ledeboer, in 1863, ontstaat er een diepgaand meningsverschil tussen ds. P. van Dijke en oefenaar D. Bakker. Zes gemeenten kiezen daarbij de zijde van oefenaar Bakker: Axel, Borsssele, 's-Gravenpolder, Nieuw-Beijerland, Stad aan 't Haringvliet en Stavenisse. Op 18 oktober 1865 wordt oefenaar Bakker in 's-Gravenpolder tot predikant van deze gemeenten bevestigd.

In 1877 leidt de komst van meester/oefenaar H.H. Dieperink Langereis tot een scheuring in de gemeente en ontstaat er een "vrije groep". Als de "echte" Bakkerianen zich tien jaar la-

ter echter bij de Dolerenden aansluiten, voelen Jan van Damme, Johannes Maliepaard, Dammes Vroegindewey en Teunis Vroegindewey daar niets voor. Samen met hun gezinnen komen zij 's zondags voortaan bij Dammes Vroegindewey bijeen om een preek te lezen. Kort daarop wordt dit gezelschap als afdeling bij de Oud Nederduitsch Gereformeerde Gemeente van Herkingen ondergebracht.

Na verloop van tijd verhuist de afdeling in "Stad" naar een leeg huisje van Joh. Huizer en weer later betreft men een huis van de gezusters Pas op de Achterdijk.

In verband met de groei van de gemeente valt in de loop van 1916 het besluit een nieuw kerkje aan de Molendijk te bouwen. De benodigde grond wordt daarbij gratis beschikbaar gesteld door J. van Dis. In maart 1917 neemt ds. L. Hubregtse het nieuwe kerkje (met 80 zitplaatsen) officieel in gebruik.

In hetzelfde jaar wordt het gezelschap tot zelfstandige gemeente geïnstitueerd. De eerste kerkenraad bestaat uit de ouderlingen M.C. van Biert, J. van Damme en D. Fris en de diakenen D. Vroegindewey en E. Struijk.

Na het overlijden van ds. Hubregtse, in 1922, wordt de gemeente onder meer gediend door ds. G. van der Garde uit Achterberg-Opheusden en door ds. W.

Baaij uit Tholen. Als laatstgenoemde in 1945 echter overgaat naar de Christelijke Gereformeerde Kerken, besluit men zich aan te sluiten bij de Gereformeerde Gemeenten. Op 10 december 1945 gaat de classis Rotterdam van de Gereformeerde Gemeenten hiermee akkoord.

In de loop der jaren vinden verschillende verbouwingen plaats. Zo wordt het kerkgebouw in 1953 uitgebreid met een consistoriekamer en wordt de voorgevel van het gebouw in 1984 volledig vernieuwd. Tevens wordt de entree daarbij vergroot.

In verband met de terugloop van het aantal leden en doopleden en de moeilijkheid om in de ambten te voorzien, valt in januari 2014 het besluit om "Stad" als afdeling bij Middelharnis onder te brengen. Vanaf dat moment worden de kerkdiensten op de feestdagen die niet op zondag vallen in Middelharnis gehouden en wordt het proces om de gemeenten samen te voegen verder vorm gegeven. Hoewel het met name de ouderen pijn doet 'hun' kerkje te verlaten, is het samenvoegingsproces vrijwel geruisloos verlopen.

De huidige kerkenraadsleden J. Bosman en J.W. Jelier maken sinds januari 2014 deel uit van de kerkenraad van Middelharnis. Ze zijn daar 'warm' ontvangen. Hoewel het voor hen best wennen zal zijn om 's zondags het kerkje aan de Molendijk voorbij te rijden, zitten ze niet bij de pakken neer. 'Natuurlijk doet het pijn en zal het vreemd zijn, maar laten we maar proberen om hogerop te zien. Immers, de Heere verandert niet! Hij Die in "Stad" weleens een zegen schonk, zou dat ook in Middelharnis kunnen doen. Daar zien we naar uit'.

Krabbendijke,

J.P. Sinke

Exterieur van het kerkgebouw.

Interieur van het kerkgebouw.

Wakker worden, maar hoe?

Het boek “Wake up!” wil verborgen boodschappen uit het Oude Testament ontdekken. In het vorige artikel zagen we dat de middelen die de auteurs hiervoor gebruiken niet uit de Bijbel zelf opkomen en daarom niet geschikt zijn. In dit artikel vragen we de aandacht voor een tamelijk fundamentele aanval die Lamm en Vanbeckevoort doen op de kerk. We vragen ons af of de aanval houtsnijdt.

De analyses van “Wake up!” zijn soms best ontdekkend. Het is helaas waar dat velen in de kerk helemaal niet gericht zijn op de wederkomst en zich er nog veel minder op voorbereiden. Deze aanklacht in het boek mogen we ons best ter harte nemen. De Heere mocht de algemene lauwheid in de kerk in ons land genadig wegnemen.

Grieks

Een belangrijke stelling van Lamm en Vanbeckevoort, we wezen er al op, is dat het Hebreeuwse denken uit het Oude Testament is verdrongen door het Griekse denken. Wat bedoelen ze met het Griekse denken? Wel, dit denken streeft ernaar om zoveel mogelijk over God te *weten*, terwijl het Hebreeuwse denken de Heere wil kennen om met Hem te *leven*. Het Hebreeuwse denken is praktisch, het Griekse denken verstandelijk. De apostelen leefden bij het Hebreeuwse denken, vrijwel de hele kerkgeschiedenis is een voorbeeld van Griekse denken, terwijl de auteurs van “Wake up!” eindelijk weer Hebreeuws zijn gaan denken. De auteurs beroepen zich voor deze wending op Zacharías 9:13. Daar lezen we dat de Heere de kinderen Sions zal verwekken tegen de kinderen van Griekenland, ofwel het Hebreeuwse denken zal het Griekse denken overwinnen. Bij het lezen hiervan dacht ik: Beste auteurs, jullie moeten het niet gekker maken in het uitleggen van de Bijbel.

Welke gevolgen heeft deze stelling van de auteurs? Die gevolgen zijn bijzonder groot, zo blijkt uit het boek. Het wordt al zichtbaar op de omslag.

Daar zien we een olijfboom, het Hebreeuwse denken, waar een heldere stroom water vandaan komt. Die stroom gaat door een dor en droog gebied. Op de achtergrond zien we een kerkgebouw, een symbool voor het Griekse denken. Het gebouw is nogal vaag getekend. De olijfboom zelf staat in het zonlicht, de kerk staat ernaast. Daarmee is het oordeel over de kerk bezegeld. De kerk staat buiten de stroom van het heldere, levende water. De kerk moet daarom terugkeren naar de fundamenteën, aldus “Wake up!”

Misslaan

In het boek komen we fundamentele kritiek op de kerk tegen die naar onze overtuiging de plank misslaat. Die kritiek op de kerk wordt ook behoorlijk massief neergezet. We lezen al in de inleiding over “20 eeuwen aan ballast” die de kerk aan boord heeft. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik me afvraag in hoeverre de auteurs zich in de kerkgeschiedenis hebben verdiept. Uit het boek zelf blijkt dat niet overtuigend. En ook het nogal slordig opgezette notenmateriaal helpt wat dat betreft niet veel verder. We lezen verder uitspraken die de zaken volledig scheeffrekken. De wijze waarop de Reformatie over de verzoening met God heeft gesproken (zie bijv. HC, zondag 2 t/m 6) wordt zonder meer opzij geschoven. De leer van de verzoening door voldoening

aan het recht Gods staat onder zware kritiek. De prediking zoals die in onze gemeenten wordt gebracht, valt helemaal onder een vernietigend oordeel van de auteurs. Dat is een prediking die ‘vaak eeuwen geleden is gaan wegdrijven van het anker’. Zulke uitspraken nodigen nauwelijks meer uit tot een gesprek en getuigen eerder van hooghartigheid.

Absoluut

Het is in dit verband ook opvallend hoeveel gewicht de auteurs toekennen aan hun bevindingen. Zonder hun systeem van Joodse data en feesten blijven de patronen van Gods reddingswerk ‘volstrekt verborgen’, zo schrijven ze. Dergelijke absolute uitspraken treffen we vaker aan. Zo wordt de lezer al in de inleiding gevraagd de ‘eigen bril’ af te zetten en het ‘oorspronkelijke Woord echt te gaan bestuderen’. Immers, eeuwenlang ‘kon de interpretatie van de Bijbel vrijelijk dobberen over de wateren van de op dat moment heersende tijdgeest’.

Echt bestuderen betekent kennelijk de methoden van de auteurs volgen. Deze methoden, zo worden we bij voorbaat al gewaarschuwd, kunnen de lezers buiten hun ‘theologische comfortzone’ brengen. De auteurs zullen wel bedoelen dat de lezers, als ze hun boek tenminste geloven, tot de conclusie komen dat de kerk twintig eeuwen heeft gedwaald.

Bescheiden

In deze zwart-witbenadering kiezen de auteurs voor hun eigen boek, doordat ze de leer van de kerk lijnrecht tegenover de leer van de Bijbel zetten. Ik moet eerlijk zeggen dat ik altijd argwanend ben als ik zoiets lees. De kerk kan dwalen, zeker. De Heere gebruikt mensen om de kerk terug te roepen van dwalingen. Maar als mensen zichzelf zo zien en hun eigen mening zo frontaal tegenover de kerk zetten, heb ik de neiging om te denken: Doe eens wat bescheidener. Dan schrijf je ook niet zo snel wat we in het boek lezen: ‘U begint aan een heel bijzonder hoofdstuk dat uw inzicht in Gods patronen zal verdiepen en uw geloof zonder enige twijfel zal verrijken’. Juist het spreken over de toekomst vraagt bescheidenheid en ootmoed. Die twee zaken mist het boek “Wake up!” pijnlijk.

(slot volgt)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Zonde tegen de Heilige Geest

Regelmatig wordt in het pastoraat de bange vraag gehoord: ik ben bang dat ik de zonde tegen de Heilige Geest heb begaan. Het is daarom goed om naar het Schatboek te luisteren hoe zorgvuldig deze zonde hierin wordt beschreven. Juist ook om te onderwijzen, opdat men niet in de bange strikken van de boze zal verwarren. We hebben dit stuk uit het Schatboek in zijn geheel overgenomen.

Zonde tegen de Heilige Geest

De 'onvergeeflijke zonde', 'de zonde tegen de Heilige Geest' of 'de zonde tot de dood' is de verloochening en bestrijding van de waarheid die men kent betreffende God, Zijn wil en Zijn werken, en waarvan het verstand grondig onderwezen en vast overtuigd is door het getuigenis van de Heilige Geest. Ze komt niet voort uit vrees of zwakheid, maar uit een vast voornemen en uit haat en vijandschap tegen de waarheid. Zij die deze zonde bedrijven, worden door God definitief met blindheid gestraft, zodat zij zich in dit leven nooit bekeren en daarom ook geen vergeving krijgen.

Deze zonde wordt 'onvergeeflijk' genoemd, niet omdat ze door haar zwaarte de waardigheid van de verdiensten van Christus te boven gaat, maar omdat degenen die deze zonde bedrijven, gestraft worden met een definitieve blindheid des harten, zodat zij daarover nooit berouw hebben. Want omdat het een bijzondere soort van zonde is, wordt ze ook door een bijzondere straf getroffen, namelijk definitieve blindheid en onboetvaardigheid. En zonder boetvaardigheid wordt geen enkele zonde vergeven.

- *'Maar zo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomst'* (Matth. 12:32).
- *'Maar zo wie gelasterd zal hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels'* (Mark. 3:29).

Ze wordt 'de zonde tegen de Heilige Geest' genoemd, niet omdat de Hei-

lige Geest door wie dan ook vertoorned zou kunnen worden, zonder dat meteen ook tegen de Vader en de Zoon gezondigd wordt, maar omdat ze in het bijzonder wordt bedreven tegen de Heilige Geest, namelijk tegen Zijn eigen en onmiddellijke ambt of werking, de verlichting van het verstand. Ze wordt 'tot de dood' genoemd (1 Joh. 5:16), niet omdat alleen deze zonde dodelijk zou zijn of de dood verdient, maar omdat ze die het meest verdient, en omdat allen die ze bedrijven, zeker in deze zonde zullen sterven, omdat ze geen boetvaardigheid betonen. Daarom wil Johannes niet dat men daarvoor zal bidden, want men vraagt van God tevergeefs de vergeving van die zonde.

Van deze zonde spreekt de Schrift ook op andere plaatsen (zoals Hebr. 6:4-8; 10:26-29; Tit. 3:10-11).

Regels betreffende de zonde tegen de Heilige Geest

1. De zonde tegen de Heilige Geest komt niet bij alle verworpenen voor, maar alleen bij hen die door de Heilige Geest verlicht en in hun consciënties van de waarheid overtuigd zijn geweest, zoals Saul en Judas.
2. Alle zonde tegen de Heilige Geest is 'heersende zonde' en 'zonde tegen de consciëntie', maar niet andersom. Het kan gebeuren dat iemand onwetend of ook wel wilens en wetens enige dwalingen voorstaat of enig gebod overtreedt uit zwakheid, pijn of vrees voor gevaar. Evenwel bestrijdt hij de bekende waarheid niet met opzet en haat; hij valt niet geheel van de godsdienst en godzaligheid af en volhardt niet in epicuristische verachting, maar komt in dit leven nog tot bekering.
3. De zonde tegen de Heilige Geest komt niet voor bij degenen die uitverkoren en waarachtig bekeerd zijn, want de uitverkorenen kunnen niet verloren gaan, maar worden zeker door God behouden.
 - *'Niemand zal Mijn schapen uit Mijn hand rukken'* (Joh. 10:28). Zo ook 2 Timótheüs 2:19; 1 Petrus 1:5; 1 Johannes 5:18. Daarom zijn zij die tegen de Heilige Geest zondigen, nooit waarachtig bekeerd of uitverkoren geweest.
 - *'Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet'* (1 Joh. 2:19).
4. Over deze zonde moeten we geen ongegronde uitspraken doen, maar alleen achteraf uit de vruchten oordelen, want wij zijn geen hartenkenners.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. D. de Wit

*Wanneer wij ons ongeduldig gedragen onder ons kruis,
zal dat de last voor ons nóg zwaarder maken.
Wanneer wij met ons hoofd tegen een rots lopen,
blijft de rots staan, maar wij verwonden ons.*

Thomas Boston

In memoriam mevr. W. Schreuder-Diepeveen (60)

Er is grote droefheid gekomen in het hart, gezin en huis van onze geliefde broeder ds. Schreuder in de pastorie van Rijssen-Zuid, de gemeente die hij sinds februari 2001 mag dienen.

Dinsdagavond 17 maart jl. stond hij met zijn kinderen aan het sterfbed van zijn geliefde vrouw. Een nauwe band werd door de onverbidde-lijke dood verbroken. Toch mocht hij daar in alle verdriet ervaren wat Psalm 31 zegt: "Mijn tijden zijn in Uw hand".

Er waren veel zorgen in het achterliggende jaar. Maar ook al daarvoor. Want het is nu al twintig jaar geleden - tijdens onze studententijd aan de Boezemsingel - dat zich de ernstige ziekte voor het eerst openbaarde. Groot waren de onzekerheden. Wonderlijk hoe de Heere elke keer weer uitkomst gaf. Zó dat het menigmaal tot verwondering was. De Heere redde en... ondersteunde,

keer op keer. Vele jaren mocht het daarna weer goed gaan. Maar vorig jaar kwam de boodschap dat de situatie inmiddels zo ernstig was, dat genezing niet meer mogelijk bleek. In de tijd dat deze verdrietige boodschap vernomen werd, kwam daar nog bij de zorg om hun kleindochtertje Merel, die een ernstig ongeval was overkomen. Wat een voorrecht dat dit jonge leven gespaard werd. Ze mocht weer herstellen. Zo hebben onze broeder en zijn vrouw nog bijna een jaar samen mogen zijn. Dagen tellend... Dat dit een zeer bewogen jaar was is duidelijk, immers "genade maakt wel onderworpen, maar niet ongevoelig".

Het was hen beiden tot verwondering dat onze broeder zo merkbaar ondersteund werd in de prediking en dat voor Wilma deze prediking kennelijk gezegend werd. De Heere liet Zich niet onbetuigd. Enkele weken geleden werd duidelijker dat de ziekte zich ernstig doorzette.

Juist ook toen werden beiden zo vertroost onder een preek over de

borgstelling van Juda. De strijd is haar niet bespaard gebleven. Maar wel mocht er met betrekking tot de kennis van de Meerdere van Juda, meer licht en helderheid komen in haar leven.

Nu is haar plaats leeg. De Heere gedente onze broeder met zijn (klein) kinderen en in het bijzonder ook Willemijn, die nog thuis is. De troost dat hun geliefde vrouw, hun geliefde moeder en oma van sterven eeuwig beter is geworden, mag er zijn. Maar wat zal het gemis groot zijn. De Heere geve hen in deze weg wat nodig is en sterke hen met de woorden van Psalm 40 vers 8 (Datheen):

*"Arm ben ik en ellendig,
Maar mijn God zeer bestendig;
Zorgt voor mij nu voortaan,
Gij helpt mij door Uw kracht,
Gij hebt ook op mij acht:
Wil mij altijd bijstaan."*

Want dan kunnen ze verder...

Meliskerke, ds. G.J.N. Moens

BOEKENNIEUWS

"Een venster op de hemel. Christelijk leraarschap in de lespraktijk"; E. Mackay; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 627 81474; 247 blz.; € 14,95.

Dr. Ewald Mackay is in de christelijke onderwijswereld geen onbekende naam. Hij heeft al heel wat publicaties over onderwijskunde op zijn naam staan. Mackay is docent aan de lerarenopleiding van Driestar Educatief en is kenniskringlid van het Lectoraat Christelijk Leraarschap. Mackay wil in "Een venster op de hemel" lesgeven- den uitnodigen om na te denken over de verbinding tussen professie en confessie. In het eerste deel van het boek geeft de auteur een theoretische onderbouwing van het nut en de noodzaak om te komen tot integratie van geloofsovertuiging en lesinhoud. Mackay signaleert dat in de weerbarstige lespraktijk van overheidseisen en vakinhouden de christelijke notie veelal verdwijnt. De Cito-toetsen en exa-

mens bepalen vaak de wijze waarop les gegeven wordt. De leerkrachten komen te weinig toe aan het integreren van de christelijke levensovertuiging in de les. Die verlegenheid resulteert in een soort dualisme tussen de neutraal veronderstelde lesstof en het christelijke belijden. Mackay laat zien dat dit dualisme, hoewel verklaarbaar, niet wenselijk is omdat er een verbinding dient te zijn tussen de Schepper en Zijn geschapen werkelijkheid. Hemel en aarde staan met elkaar onlosmakelijk in verbinding. Het veelvuldig voorkomende dualisme is een gevolg van de zondeval die de band tussen de Schepper aller dingen en de schepping heeft losgemaakt. Christelijke docenten gaan te veel mee in het seculiere denken als zij veronderstellen dat er een soort van neutrale ruimte is waarbinnen de geschapen werkelijkheid verstaan kan worden zonder dat er aandacht is voor de geestelijke dimensie van diezelfde werkelijkheid. Op het moment dat de les iets laat zien van de

werkelijkheid Gods is er volgens de auteur sprake van 'een venster op de hemel'.

Mackay wil door middel van christelijk leraarschap het dualisme bestrijden en de heelheid van het leven weer centraal stellen (monisme). Dit veronderstelt wel dat de christelijke docent en de christelijke schoolleiders de deugd van de moed meer gaan beoefenen. In plaats van mee te drijven op de hypes van onderwijsvernieuwingen of ons mee te laten sleuren door opbrengstgericht leren met een louter functionalistische onderwijsfilosofie moet vorming weer centraal gesteld worden. Daarbij moet men echter wel de 'courage' hebben om confrontaties met de inspectie en het Haagse onderwijsbeleid niet uit de weg te gaan en de eigen positie helder te verwoorden. De vraag is echter of het christelijke onderwijs ons zo veel waard is dat we er een nieuwe schoolstrijd voor over zouden hebben.

Na de theoretische verkenning volgt een praktische uitwerking voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en het hoger onderwijs. Voor al deze drie niveaus is een aantal voorbeeldlessen van diverse docenten opgenomen. De voorbeeldlessen laten een mooi palet aan niveaus, vakken en werkvormen zien. Het is bijzonder leerzaam om eens bij collega's in de keuken te kijken en te lezen hoe zij vorm geven aan het christelijke leraarschap.

De winst van dit boek is dat het een stevige doordenking en een praktische uitwerking biedt van het christelijke leraarschap. Af en toe zal de lezer wellicht enigszins moeten wennen aan het filosofische idioom van Mackay. Wij zijn het wellicht niet gewend om te spreken in metaforen als 'vensters op de hemel' of 'Christusdrager'. De zaak is het echter meer dan waard om overdacht te worden en ik hoop dat veel christelijke docenten nieuwe inspiratie mogen opdoen voor hun zo verantwoordelijke taak.

Rijssen,

E.G. Bosma

Mij is verzocht een preken-serie van de eerste predikant van Klaaswaal bij onze lezers te introduceren. Aan een dergelijk verzoek mag je je natuurlijk niet onttrekken. Ds. W. Hage (1912–2003) werd in 1952 als predikant van de Gere-

formeerde Gemeenten te Aalst en Brakel (in combinatie) bevestigd. Daarna diende hij de gemeenten van Nunspeet, Middelburg, Klaaswaal, Krabbendijke, Oosterland, Rotterdam-West, Kruiningen, De Valk-Wekerom en Kruiningen (tweede maal). In 1995 ging hij met emeritaat. Als curator heb ik hem van dichtbij leren kennen en... leren waarderen. Een stabiele persoonlijkheid, die niet wijkend, noch ter rechter- noch ter linkerzijde, zijn principiële weg ging. Dat blijkt ook in deze preken. Nooit hoeft je te vragen: wat bedoelt hij nu? Of: welke kant wil hij nu op? Deze vijf niet eerder uitgegeven preken getui-

gen ook van deze duidelijkheid. Blijkens de aanduiding "deel 1" ligt het in het voor-nemen van de uitgever aan deze publicatie een vervolg te geven. Deze eerste vijf preken bevatten schriftuurlijk-bevindelijk onderwijs. Helder wordt vanuit het Woord het leven der genade geschilderd: met name de weg tot Christus en het leven uit Hem staat centraal. Zó preekte ds. Hage! Ze zijn zeer geschikt voor de leesdiensten en voor persoonlijk gebruik. De preken gaan respectievelijk over Psalm 42:12, "De dichter roemend in de druk", over Psalm 92:14 en 15, "De planten in Gods huis" (1), over Psalm 92:15b en 16, "De planten in Gods huis" (2), een voorbereidingspreek over Psalm 106:4 en 5, en als laatste over Psalm 119 vers 176: "Het verdwaalde en verloren schaap".

Niet noodzakelijk natuurlijk, maar wel interessant is dat bij elke preek vermeld wordt waar die gehouden is: in Goudswaard, Krabbendijke (driemaal) en Rotterdam-West. Ik heb het gezocht en gevonden: 'om dan storeloos en eindeloos met alle uitverkorenen u eeuwig in de drie-enige God te beroemen'. Want zo eindigde onze broeder vaak...! Hier mogen we hem nog horen spreken, nadat hij gestorven is.

N.a.v. "Uit het boek der Psalmen" (deel 1), een vijftal predicaties van ds. W. Hage, uitg. Stichting Tarweakker, 108 blz.; ISBN 978 94 91459 22 1, € 11,50 - excl. verzendkosten; te bestellen bij S. Trouw, tel. 0186-684716, email: tarweakker@gmail.com. De netto-opbrengst komt geheel ten goede aan het deputaatschap Bijzondere Noden.

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

Voor St. Annaland,
ds. M. Karens te Werkendam.

■ VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID

De roepende kerk Krabbendijke deelt mee dat de Particuliere Synode Zuid in vergadering bijeen hoopt te komen op **donderdag 16 april** in de Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente te Goes (ingang Graaf Adolfstraat). Aanvang 9.30 uur.

Op **woensdag 15 april** hoopt ds. G.J.N. Moens voor te gaan in een bidstond in het kerkgebouw van de roepende kerk, J.W. Frisostraat 1, Krabbendijke.

■ AANGEPASTE KERKDIENT OP URK

Op **zaterdag 28 maart** zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente op Urk een aangepaste kerkdienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt student M.T. Al-Chalabi voor te gaan.

Hij hoopt te spreken over de melaatse Naâman.

U bent allen van harte uitgenodigd.

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. G.J. BAAN TE VLISSINGEN

Op 4 maart jl. vond de bevestiging plaats van de uit Kalamazoo (VS) gekomen ds. G.J. Baan als herder en leraar van onze gemeente, door ds. G. Clements.

Het thema van de preek was "Mozes, de dienaar van Christus" n.a.v. Joh. 3:14 en 15. De aandachtspunten waren: de plaag, het middel en de genezing.

Het volk Israël gaat een onbegrepen weg. In Num. 21 staat dat ze de Heere God gaan tegenspreken en dat ze opstandig worden. Ze willen zelfs terug naar Egypte. Dat is secularisatie ten voeten uit. Ook wij worden steeds blinder als we niet op God zien, maar op de omstandigheden. Israël zegt dat hun ziel walgt van het zeer lichte manna. En daarin gaan ze te ver. Het is weerstand tegen het teken van Gods genade. God trekt Zijn handen van het volk af. Dan komen er slangen tevoorschijn en worden ze gebeten. Ze reizen naar de dood!

Er gebeurt een wonder. De vuisten gaan neer en de hoofden worden gebogen. Het volk zegt: "Wij hebben gezondigd omdat we tegen de Heere en u (Mozes) gesproken hebben". Dat is zaligmakend berouw, een verbrijzeling van het hart, zegt Calvijn. Het volk heeft het nu niet meer over een terugkeer naar Egypte. De Heere hebben ze nodig. Hij moet hen oprichten "Bidt de Heere", zeggen ze tegen Mozes en toen bad Mozes tot de Heere. Wat moet Mozes doen? Hij weet het ook

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Beekbergen, ds. A. Schot te Nunspeet.
Te Drachten, ds. G. van Manen uit Elspeet.
Te Kalamazoo (VS),
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.
Te Oud-Beijerland,
ds. L. Blok te Gorinchem.
Te Rilland-Bath, ds. F. Mulder te Rheden.
Te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.
Te Rotterdam-IJsselmonde,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

Te Rotterdam-Zuidwijk,
ds. W. Harinck te Moerkapelle.

Bedankt

Voor Brakel, ds. M. Karens te Werkendam.
Voor Den Haag-Scheveningen,
ds. R.A.M. Visser te Terneuzen.
Voor Hoofddorp,
ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid.
Voor Ouddorp, ds. P. Melis te Ermelo.
Voor Poederloijen,
ds. R.A.M. Visser te Terneuzen.

niet. De Heere geeft Zelf een middel, Jezus wordt in het Nieuwe Testament verzeleken met een slang, het enige dier dat vervloekt is. ("Alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden.") Jezus is een vloek geworden voor ons. Zo moet Hij worden gepredikt: als de vloekdragende Zaligmaker. Het Avondmaalsformulier wijst er ook op dat we onze vervloeking moeten overdenken als we tot de tafel des Heeren komen. De predikers moeten wijzen op de verhoogde Christus. Zie op de verhoogde slang. Deze prediking geeft moed en blijdschap voor een ieder die gelooft. Het komt erop aan dat we persoonlijk zien op de verhoogde Christus. Opdat een ieder die gelooft niet verloren gaat. Het verloren gaan is immers de andere kant die ook in de prediking aan de orde moet komen. Verloren gaan is verbonden aan ongelooft; het niet zien op de verhoogde slang, op de verhoogde Zaligmaker.

Na het lezen van het formulier waarin ds. Baan zich met zijn jawoord aan God en Zijn gemeente verbindt, wijst ds. Clements in zijn toespraak op het wapen van Vlissingen. Daarin staat een fles. De fles is verbonden aan het werk van de Ierse monnik Willibrord die rond het jaar 690 het Evangelie op Walcheren heeft gebracht. Hij bood de arme bevolking van Vlissingen naast het Evangelie een slok uit zijn sacramentsfles aan. Willibrord was een reizend prediker en zijn devies was: 'perigrinato pro Christo'. Dat betekent dat het zijn missie was om zijn aardse thuis te verruilen voor de bekeering van de heidense volken. Ds. Clements wenst ds. Baan een lang verblijf in Vlissingen toe en laat aan het eind van zijn preek en toespraak Ps. 102:16 zingen.

In de dienst op de avond van 4 maart, waarin ds. Baan intrede deed, staat Rom. 1:16 centraal. In de inleiding op deze tekst citeert ds. Baan uit Jes. 55 "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren...". Deze nodiging gaat uit tot allen die het horen. Ds. Baan mag zich een geroepen verkondiger van het Evangelie weten; een ambassadeur van zijn Koning.

De vier aandachtspunten van zijn preek gaan over: vrijmoedigheid, vermogen, vertrouwen en volheid.

Paulus schrijft aan de Romeinen, die hij dan nog nooit ontmoet heeft, maar waar hij wel van gehoord heeft, dat hij zich niet schaamt voor het Evangelie van Christus. Hij heeft een gewillig hart en een onbeschroomd gemoed. De naam van Christus staat centraal in zijn bediening. Het is een Evangelie dat gericht is op de ontvangers en het gaat over het genadeloon. Voor de verkondigers is het een goede boodschap die ze mogen

brengen omdat de zaligheid, het eeuwige geluk, eraan verbonden is. Paulus weigert niet om te preken, hij is er vol van en moet preken.

De gemeente wordt opgeroepen trouw naar de kerk te komen, de Koning te voet te vallen en zich met God te laten verzoeken.

Het Evangelie, met Christus als kern, is een kracht (dunamis, dynamiet) Gods voor een ieder die gelooft. Harde herten worden verbrijzeld. Geestelijk doden staan op. Zowel de prediker als de hoorder heeft een verantwoordelijkheid. Je kunt die kracht namelijk tegenstaan en zelfs verwerpen. Het is echter de bedoeling dat we de toevlucht tot de Heere Jezus nemen.

Het Evangelie moet worden toegepast aan een ieder die gelooft. Verkeerde reacties zijn: verwerping in lijdelijkheid, activisme in eigen kracht. De prediker mag ook geen voorwaardelijk evangelie brengen. Het gaat er om dat we het Woord zien als Gods Woord, dat we steunen op de Heere Jezus en op Hem vertrouwen. Paulus spreekt tenslotte in Rom. 1:16 tot de Joden en de Grieken. Dat is één grote groep. Ze worden allen genodigd tot de zaligheid. We weten achteraf dat niet ie-

deren het Woord heeft aangenomen. Dat mensen het in ongelooft verwerpen en tegengestaan hebben, dat het Woord bij hen geen kracht heeft gedaan. We weten ook dat het door het gelooft is aangenomen.

Daarom zegt Paulus ook tegen de gevangenebewaarder en ook tot de hoorders van het Evangelie: "Geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden. U en uw huis."

De dienst werd afgesloten met dankwoorden van ds. Baan aan zijn bevestigiger. Welkomstwoorden werden gesproken door de collega-predikanten ds. Tanis, namens de classis en P.S. Zuid en ds. Baas van de plaatselijke Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt). Verder sprak ouderling Vergunst van de Netherlands Reformed Congregations uit Kalamazoo. Ouderling Hage van de Gereformeerde Gemeente Vlissingen, sprak de nieuwe predikant met hartelijke woorden toe en wenste hem veel zegen op zijn bediening in de gemeente. Na het staande toezingen van psalm 121:3-4, werd de dienst door ds. Baan besloten met het uitspreken van de zegen.

Kerkenraad Geref. Gemeente Vlissingen

BERICHTEN

■ ZGG ZOEKT ONDERWIJSVRIJWILLIGERS!

Heb jij een afgeronde Pabo-opleiding, affiniteit met zending en ben je beschikbaar voor het cursusjaar 2015-2016? Dan is deze functie misschien iets voor jou! Kijk op www.zgg.nl/onderwijsvrijwilliger voor meer informatie. Je kunt ook bellen naar 0348-489950.

■ ISRAËLAVOND TE ZWIJNDRECHT

Israëlavond op **woensdag 15 april**, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Zwijndrecht. Appelwoord door ds. D. Zadok uit Israël. Zang door gemengd koor met Jan Rozendaal als organist.

Opening en sluiting door ds. J.W. Verweij.

■ CHECK-IN LISSE

Deze op **vrijdag 27 maart** geplande avond vindt **niet** plaats in Leiderdorp,

maar wordt gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente in **Lisse**, Tulpenstraat 35. Alle +16 jongeren zijn van harte uitgenodigd deze avond te bezoeken. Aanvang: 19.45 uur.

Thema: Dubbellevens. Spreker: G. Hoogendoorn. Kijk voor meer informatie op www.jbbg.nl/+16/check-in

■ ZANGAVONDEN

Dordrecht

Psalmzangavond op **zaterdag 11 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Dordrecht. Organist: Pieter Heykoop. Meditatie door: ds. C. van Krimpen. Collecte t.b.v. GBS.

Elburg

Psalmzangavond op **zaterdag 11 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote kerk te Elburg, m.m.v. de Betuwse bovenstemgroep, de bovenstemgroep Noord-Oost Veluwe en Peter Wildeman, orgel. Leiding: ds. A. Schot

Geldermalsen

Zangavond met presentatie van CD van meisjeskoor Maria op **zaterdag 11 april**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente van Tricht-Geldermalsen. Ook werkt hieraan mee mannenensemble Ethan. Algehele leiding: ouderling B. Stam.

Hendrik-Ido-Ambacht.

Samenzangavond op **zaterdag 28 maart**, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te H.I. Ambacht, Kerkplein 13, m.m.v. gemengd koor Cantate Deo en kinderkoor Harpe Davids.
Orgelbegeleiding door Jaap Boer.

Woerden

Passiezangavond op **zaterdag 4 april**, aanvang: 20.00 uur, in de Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50, Woerden, m.m.v. gemengd koor Preludium, organist Dirk Jan Versluis en enkele solisten.
Leiding en meditatie: student W.A. Zondag.

Zaltbommel

Psalmzangavond op **maandag 6 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Sint-Maartenskerk te Zaltbommel. Organist: Joost van Belzen. Leiding: ds. A.T. Huijser. Collecte voor stichting Hudson Taylor

Zeist

Paaszangavond op **zaterdag 4 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Zeist, Joubertlaan 5 (hoek Bergweg), m.m.v. het gemengd koor Sursum Corda, een zang-instrumentalegroep vanuit de JV en organist Frans v.d. Lagemaat. Opening en meditatie door ds. J.J. van Ekeveld. Sluiting door diaken V.d. Berg. Collecte voor Voedselbank.

■ VERKOPING TE SPRANG-CAPELLE

Verkoping door de vrouwenvereniging Monica te Sprang-Capelle op **woensdag 1 april**, van 19.00-21.30 uur, in Cultureel centrum Zidewinde, Julianalaan 1, aldaar.

■ ZENDINGSMARKT TE GOUDA

Zendingsmarkt op **zaterdag 11 april**, van 9.00-15.00 uur. Voor de kinderen is er gelegenheid om spelletjes te doen. Locatie: terrein Driestar College te Gouda.
De opbrengst is t.b.v. de Zending in Ecuador.
Voor meer info zie onze website: www.zendingsmarkt-gouda.nl.

■ JAARVERGADERING HELPENDE HANDEN AFD. FLAKKEE/SCHOUWEN EN THOLEN

Jaarvergadering van Helpende Han-

den afd. Flakkee/Schouwen en Tholen op **donderdag 9 april**, aanvang: 20.00 uur, in één van de zalen van de kerk van de Geref. Gemeente te Tholen, Ds. G.H. Kerstenstraat 1.

Ouderling B. Kooij uit Dirksland hoopt een referaat te houden over: de catechese met kinderen/personen met een verstandelijke beperking.

■ ONTMOETINGS-DAG VOOR MEISJES MET SYNDROOM VAN TURNER

De contactgroep Syndroom van Turner van Helpende Handen organiseert een ontmoetingsdag, speciaal voor meisjes en jonge vrouwen met het Syndroom van Turner: de 'ReTurn-day'.

In 2013 is deze dag voor het eerst gehouden; de reacties waren positief. Aarzel dus niet om je aan te melden als je bij de doelgroep hoort (leeftijd vanaf plm. 14 jaar)!

Er is een programma met o.a. een creatief onderdeel. Maar we houden rekening met ieders wensen, dus als je vooral komt voor het onderling contact ben je ook hartelijk welkom.

Vanzelfsprekend houden we de dag in 'eigen sfeer'; daarin is er ook plaats voor bezinning rondom een open Bijbel.

Deze tweede ReTurn-day wordt gehouden **zaterdag 25 april** in Dordrecht. De ontvangst is vanaf 10.00 uur in de zaal bij

de kerk van de Geref. Gemeente, Mauritsweg 286.

Van de deelnemers wordt een bijdrage in de kosten gevraagd van € 15,00, (incl. consumpties en broodmaaltijd).

De dag gaat alleen door bij voldoende deelname. Aanmelding per mail: info@helpendehanden.nl of telefoon 0348 48 99 70.

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 12 maart jl. mocht ouderling Wiersma uit handen van burgemeester A. Attema van Ridderkerk een koninklijke onderscheiding ontvangen. Broeder Wiersma is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau tijdens een bijeenkomst ter gelegenheid van zijn afscheid als pastoraal werker van Cedrah. De burgemeester noemde het vele werk dat dhr. Wiersma gedaan heeft als ouderling, pastoraal werker, lid van het schoolbestuur en voorzitter van de zendingscommissie. De burgemeester vergat daarbij niet mevrouw Wiersma te noemen die hem al die jaren terzijde stond. Wij willen de gedecoreerde van harte feliciteren met deze onderscheiding. De Koning van de Kerk geve Zijn zegen over al de arbeid die mocht geschieden, opdat Zijn Koninkrijk kome.

Kerkenraad

Geref. Gemeente Ridderkerk

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 29 MAART 2015

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur ds. M. Mondria; Aalburg 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur stud. M.H. Schot; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. D. de Wit; Apeldoorn 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. B. Labee; Arnhem 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Borssele 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Boskoop 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk;

Breda 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 17.00 uur ds. M.J. van Gelder; Delft 15.30 uur ds. W. Harinck; Deventer 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. L. Blok; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Goudswaard 10.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; 's-Gravenpolder

9.30 uur ds. G.J.N. Moens en 18.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. H. Brons; Hilversum 10.00 uur ds. W. Visscher en 15.30 uur ds. F. Mulder; Hoedekenskerke 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoofddorp 18.00 uur ds. M. Joosse; Kamperland 15.30 uur ds. S. Maljaars; Kapelle-Biezeling 10.00 en 17.30 uur stud. W.A. Zondag; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 17.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karel; Meliskerke 9.30 uur ds. S.W. Janse en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwe-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oostkapelle 15.00 uur stud. W.A. Zondag; Oostvoorne 18.00 uur ds. P. Mulder; Oud-Beijerland 15.30 uur ds. P. Mulder; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Oudemirdum 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. C. Hogchem; Oude-Tonge 15.00 uur stud. H. Brons; Poederrijen 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 19.00 uur ds. W. Silfhout; Poortvliet 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Puttershoek 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur (H.D.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. J.W. Verweij; Rijssen-West 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G.

Pater; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. L. Terlouw; Sint Anna-land 9.30 uur en 18.30 uur ds. P.D. den Haan en 14.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Soest 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Stad a/h Haringvliet 14.30 uur ds. E. Bakker; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. K. Boeder; Utrecht 19.00 uur stud. M.H. Schot; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. P. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. L. Terlouw; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Westzaan 19.00 uur ds. J. Driessen; Wierden 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J.J. van Ekeveld en 16.30 uur ds. M. Golverdingen; Zwolle 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 31 MAART 2015

Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. S. Maljaars.

■ DONDERDAG 2 APRIL 2015

Eindhoven 19.30 uur ds. W. Silfhout; Hilversum 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Mijdrecht 19.30 uur ds. M. Mondria; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Joosse; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. A. Verschuure; Nijkerk 19.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Puttershoek 19.30 uur ds. W. Harinck; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Utrecht 19.30 uur ds. P. Mulder; Westzaan 19.30 uur ds. L. Terlouw; Wierden 19.30 uur ds. J.B. Zippro.

■ VRIJDAG 3 APRIL 2015

Aagtekerke 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 16.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasersdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Barendrecht 19.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 19.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Benthuizen 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.30 uur stud. W.A. Zondag; Bodegraven 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Borssele 16.00 uur ds. G. Bredeweg; Boskoop 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Brakel 19.30 uur stud. H. van der Heiden; Capelle a/d IJssel-

Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Moerkerken; Doetinchem 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 19.45 uur ds. H. Hofman; Ede 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. H. Paul; Groningen 20.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 16.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karel; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. M. Joosse; Hoedekenskerke 16.00 uur ds. S.W. Janse; Hoogvliet 17.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 19.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 17.00 uur stud. H. Brons; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 17.00 uur ds. C. van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburch; Kruijningen 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 19.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 19.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 19.30 uur stud. H. Brons; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Oostburg 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 19.00 uur ds. C. Harinck; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 16.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 17.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Oudemirdum 9.30 uur ds. C. Hogchem; Poederrijen 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 17.00 uur ds. W. Silfhout; Ridderkerk 19.30 uur ds. G. Pater; Rijssen-Noord 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 19.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 19.00 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Centrum 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur stud. W.A. Zondag; Scherpenisse 19.00 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 19.00 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 19.00 uur ds. R.A.M. Visser;

Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Urk 15.30 uur ds. G. Beens; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Waarde 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 19.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Woerden 19.30 uur stud. M.H. Schot; Wolphaartsdijk 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 19.30 uur ds. A.P. Baaijens.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 MAART 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ VRIJDAG 3 APRIL 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 19.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

In de bossen van **Holten/Rijssen** te huur zeer complete vakantie-bungalow. Info: 0180 52 12 19.

T.h. op de Hofstee in NUNSPEET:
vakantiehuis 2-6 pers., v.a. € 175,-.
Tel. 0113-342999 / 06-82003734.

Wilt u in Elspeet wonen?
Kijk op www.tomassenvastgoed.nl

T.h. in **Woudenberg**: mooi gelegen **zelfst. woonruimte** met nieuwe keuken/sanitair, voor student of werkend pers. Dicht bij winkels/openb. vervoer. Tel. 06-11165200.

ADVERTENTIES

"Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij"
Psalm 40:18a

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid geeft met droefheid kennis, dat de Heere, in de hope des eeuwigen levens, uit het midden van onze gemeente heeft weggenomen, mevrouw

W. Schreuder-Diepeveen

in de leeftijd van 60 jaar.

In dankbaarheid gedenken wij haar grote betrokkenheid bij onze gemeente. De Heere sterke onze geliefde dominee met zijn kinderen en kleinkinderen in deze zo moeilijke weg en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid: H. Nijsink, *2e preses*
J.W. Rietman, *scriba*

Rijssen, 17 maart 2015

Het Curatorium, de docenten en de studenten van de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten te Rotterdam hebben met droefheid kennisgenomen van het overlijden van mevrouw

W. Schreuder-Diepeveen

echtgenote van onze curator ds. A. Schreuder

De HEERE, de Bron van troost en licht vertrooste en ondersteunde onze broeder Schreuder, de kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies. Hij heilige deze ernstige roepstem aan de harten van velen.

Namens het Curatorium: ds. J.J. van Ekeveld, *voorzitter*
ds. M. Karens, *secretaris*

Namens alle docenten en studenten: ds. A. Moerkerken, *rector*

Werkendam, maart 2015

Het bestuur, de directie en de docenten van de Cursus Godsdienst Onderwijs van de Gereformeerde Gemeenten hebben met ontroering kennisgenomen van het overlijden van mevrouw

W. Schreuder-Diepeveen

echtgenote van onze voorzitter ds. A. Schreuder

De Heere vertrooste en sterke onze voorzitter en zijn (klein)kinderen. Moge deze roepstem velen verbinden aan Gods genadetroon.

Namens het bestuur: ds. J.J. van Ekeveld, *tweede voorzitter*
B. Agteresch, *secretaris*

Namens de directie: J.H. Mauritz, *dir. toerusting*
en de docenten W.M. van der Wilt, *dir. HBO-opleiding*

Capelle aan den IJssel, 17 maart 2015

De allerleukste **boerderijcamping in de Betuwe**: camping DE VIJVERHOF in OMMEREN. Caravanverhuur 4 pers. en kindrv. www.campingdevijverhof.nl
Tel. 0344-601973
Gevraagd: PABO-ERS EN OA-ERS voor recreatie.

BORSSELE, NIEUW te huur: rustig gelegen **vak. won. 2-10 pers.** Op loopafstand van de zee. Bezet wk 19, 24, 28 t/m 33. Tel. 0113-351899 / 06-20417592.

Te huur van 11-7 t/m 25-7: ruim en luxe herenhuis te **Nunspeet**, landelijk uitzicht. Tel. 0341-751243.

Voor een **deskundig en helder belastingadvies** bent u bij ons op het goede adres. Ook kunnen wij uw **belastingaangifte, administratie, jaarverslag en salarisadministratie** verzorgen op discrete wijze en tegen scherpe tarieven!

FCA

Fiscaal Economisch Adviesbureau

T 0318-556136
(vraag naar C.J. van den Brink)
E info@fea.nu
I www.fea.nu

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

Nog geen vakantie geboekt? Onze compl. inger. **stacaravan in Voorthuizen** is te huur. Geschikt voor 4 à 5 pers. Heerlijke, besloten tuin, veel zon. Hoogseizoen vóór 1 mei geboekt: € 265, daarna € 280 per week, all-in. Bij 2 weken aaneen zeer voordelig tarief.
Info: muziekcie@hotmail.com / 06-53246920.

Te huur in Putten: luxe stacaravan 2-6 pers., wasm. aanw., in voor- en naseizoen goedkoper tarief. Tel. 0186-612658.

HULP NA EEN ONGEVAL

Bent u slachtoffer geworden van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

Voor meer informatie: www.db-letselschade.nl of 0252-701108.

LETSELSCHADE

Te huur in Staphorst: pastorie Gereformeerde Gemeente Zwolle gelegen aan de Binnenweg 2 te Staphorst. Royale woning met 4 slaapkamers. Voor info: 0522-463246 of 06-46182010.

VAKANTIEWONINGRUIL
Wij vragen: woning in de buurt van zee. Wij bieden: woning 5 min. lopen naar bos en heide, Ermelo (Veluwe). Iklijer@kliksafe.nl

Huisje te huur, 1 à 2 pers.
V.a. 2 april. Kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl of bel voor info: 0653933283.

Te huur in de vakantieperiode, hoekwoning! Mooie locatie, **Barneveld**, 6 personen. Van 24 juli - 7 aug. of 31 juli - 13 aug. Info: 0620530516.

GARDEREN vak. woning 8 pers. Comfort, privacy, zwembad, bos, hei, speeltuintje. Tel. 0648929197.

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Psalmzangavond rond Pasen Sint-Maartenskerk Zaltbommel
2e Paasdag, maandag 6 april

Meditatie: Ds. A.T. Huijser
Organist: Joost van Belzen

Aanvang: 19.30 uur
Toegang: vrij
Een avond voor het hele gezin
Collecte voor Hudson Taylor

T.h. vakantiewoning in ZEELAND. www.boerderijvakantiezeeland.nl Ouderen genieten bij ons van de rust en kinderen vinden het erg leuk om het boerderijleven mee te maken. Week 19 t/m 21, 29 t/m 34 bezet.

Kamer te huur in vrijstaande woning te **Barneveld**. Op 500 mtr vanaf station. Meer informatie? Bel naar 06-50487465, b.g.g. jantine@hardemanisolatie.nl

Oosterland (Zld): vak. huis te huur, mooi/gezellig, vrij uitzicht, CV. Tel. 0111-644950.

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Voor € 495,- all-in per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud. Info: www.es-vakanties.nl of bel: 055 3030083.

Recreëren op de Veluwe

- Luxe vakantiebungalow in Garderen, 8-10 pers.
- Zeer geschikt voor ouderen en/of gezinnen.
- Voorzien van wasmachine, wasdroger en vaatwasser.
- Profiteer van hoge kortingen.

06-23193025 / 0113-381203
info@recreatie-veluwe.nl / www.recreatie-veluwe.nl

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en Appartementen 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm / Zell am See, Info: 0180-322181 / 06-51166845

Christelijk VAKANTIEPARK DUIITSE ALPEN

gezinsparken.nl
0341 264 887
info@vakanz.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannes Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0)180 31 56 52

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Ambtskleding Herenkleding Trouwkostuums

**Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel**
tel. (033) 277 88 99

www.geertsherenkleding.nl

Tegels... als geen ander

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

NIEUWE UITGAVEN - ZOJUIST VERSCHENEN

THOMAS BOSTON
Een hart om Hem te vrezen

Een indringend boek over de noodzaak van waarheid in het binnenste.

75 blz. geb. 33126741

10,90

JOHN FLAVEL
De Fontein des levens
Over de verwerving van het heil.

42 preken over het Middelaarswerk van Christus.
592 blz. geb. 33126253

49,50

JOHN FLAVEL
Geschonken genade
Over de toepassing van het heil.

Hoe een mens deel krijgt aan het verlossingswerk van Christus.

510 blz. geb. 33121449

42,50

DS. W.C. LAMAIN
Verlaat niet wat Uw hand begon

Overdenkingen bij bijzondere dagen. Geestelijk onderwijs vanuit de heilsfeiten.

206 blz. geb. 33126765

19,90

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Postbus 150, 3990 DD Houten
Tel. (030) 637 34 34

E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl
info: www.uitgeverijdenhertog.nl

AL ONZE UITGAVEN ZIJN
OOK IN UW BOEKHANDEL
VERKRIJGBAAR

Tegen hoop op hoop

Geloof en gevoel
van Luther tot Edwards

Documentatieblad
Nadere Reformatie

Neem een abonnement en ontvang
een gratis boek!

www.ssnr.nl/dnr

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

UNIEKE HERDENKINGSUITGAVE

Nu verschenen!

Bevrijdingspreken

Speciale uitgave ter gelegenheid van de
70-jarige bevrijding van Nederland

Predikanten: B.J. van Boven, A. Hoogerland,
G. M. de Leeuw, J. Mijnders (2x), D.W. Tuinier,
A. Vermeij, A. Verschuure, J.W. Verweij (2x)

Actieprijs **17,50** - na 1 mei 19,95
Abonneren: **12,50** per deel

Eerder verschenen in deze serie:

Dl. 1. **Boetpreken**, ds. B.J. van Boven e.a.

Dl. 2. **Avondmaalspreken**, ds. B.J. van Boven e.a.

Binnenkort verschijnt:

Dl. 4. **Weespreken**, ds. B.J. van Boven, ds. G. Hoogerland e.a.

Voorom teleurstelling en mail uw bestelling naar:
info@ramshoorn.nl - bellen kan ook: 06 22 78 02 38

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'
ook in de boekhandel

Lange Vorststr. 21 Goes
Tel. 0113-221909
info@ramshoorn.nl
www.ramshoorn.nl
Schutseshop-Kruiningen

IS DE DOOP GELIJKTIJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren
anders!

Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0345-58 08 10.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

LUISTER-CD'S (2 delen)

6 meditaties over
Johannes 21 'Na Pasen'

Ingesproken door
ds A. Schot

VOOR
JONG EN
OUD!

www.bestelmuziek.nu

Shop ook Online!
KleinKleding.nl
Sliedrecht - Zierikzee

ONESIFORUS
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het
verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege
gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden
geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

**Alle hulpaanvragen worden door een commissie
getoetst en besproken met de diaconie.**

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk
van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:

NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur:	Comité van aanbeveling:	Adviescommissie:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.), W.A. Barth (secr.), C. Vos (penn.), ds. A. den Hartog, G. Hop, J.B. Philibert.	ds. D. Heemskerk ds. T. Klok ds. J. Roos	mr. ds. S. Visser F. Bouman D.C. van der Ploeg

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.**

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641
Bgg.: (06) 53638114
24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

kina
begravenisverzorging

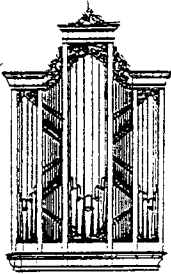
D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

 **In de knop
gebroken**

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de
zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl
info@indeknopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

**SENIORENWEKEN Casa Familia
Salland:** ga er even tussenuit en
geniet met leeftijdsgenoten van
een heerlijke vakantie. Verschillende
weken georganiseerd, vrijblijvend
activiteitenprogramma.
www.gezinsparken.nl/senioren
of bel 0341-264887.

Voor Verantwoorde Boeken!

www.deroeboeken.nl

078-6124081

*Dagbesteding
Op eigen sfeer*

De Betuwehof Zorg
Dagbesteding ouderen- Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
tel: 0317 -6 18 18 0
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk)
vergoed vanuit de aanvullende verzekering.
Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

 **Praktijk
den Uijl**

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

AANKONDIGING

16 APRIL D.V.

**Israël-bewaarspecial
van de GezinsGids**

VOORJAARSACTIE
5 MAANDEN VOOR
€21,95

DE EXTRA'S VAN DEZE ACTIE:
› Extra dik **Israël-bewaarnummer**
› **ZomerNummer** met Prijspuzzel!
› 10x GezinsGids plus **gratis BimBam**

*Aanmelden vóór 2 april 2015. U hebt de afgelopen vijf maanden geen abonnement op de *GezinsGids* gehad.

www.gezinsgids.nl | 030 230 35 00